

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

§. 1. Idem apud Deum, pauper & diues: sed non item apud homines.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

QVA IVDICIORVM SVORVM VEL
 CLEMENTIA, VEL IVSTITIA, DEVS PAV-
 PERTATEM, FAMEM, INFAMIAM, MVTLATIO-
 NES, ET BELLVM, OMNIVM HORVM MALORVM COMPEN-
 DIVM, DENIQVE MORBOS, MORTESQVE ET TENTATIONES
 VARIAS HOMINIBVS, IN HAC VITA,
 IMMITTAT?

C A P V T I.

*Paupertas, ob quas causas, hominibus odiosa atque execrabilis
 esse videatur?*

DVÆ res, maximè inter se diuersæ, humanam vitam
 exercent, Copia & Inopia. Habent enim alij mul-
 tum, alij parum, aliqui etiam omnino nihil, in hoc
 Mundo. Quæ varietas illi ascribenda est, qui regit
 Vniuersum. Ut enim paterfamilias, ea quæ in domo sunt, ita,
 quæcumque in Mundo sunt, Deus distribuit. Ille, quia *Dominus uni-*
uersorum est, cui vult ea, dat ea: *Dominus pauperem facit, & ditat.*
Omnes in verbo Dei concordat; & diuitem, & pauperem Deus fecit.
 ait S. Augustinus, *scriptura loquitur: Dives & pauper occurrerunt*
sibi, fecit autem ambos Dominus. Dives & pauper occurrerunt sibi. In
qua via, nisi in ista vita? Natus est dives, natus est pauper. Pares na-
 tura, dispares fortuna. Copiam vni, inopiam alteri destinavit.
 Itaque *paupertas, & honestas à Deo sunt.* Sed non perinde ab homi-
 nibus æstimantur. Qui diuitijs affluunt, facilè agnoscunt, se be-
 neficio affectos esse; difficiliùs credunt se à Superis amari, qui pre-
 muntur egestate. Hinc citò titubant; hinc queruntur; hinc non-
 numquam etiam iudicant, malè iudicare, in terris, supremum re-
 rum Moderatorem, vt qui iniustis det opes, iustis auferat; probos
 egere, mendicare, circumueniri, spoliari, omnibus fortunis exui;
 improbos gaudere, pinguescere, cumulare aurum atque argen-
 tum, & in omnium rerum optabilium abundantia viuere patiatur.
 Denique *diuites*, non secus atque *diuos* aspiciunt, & appellant;
pauperes infelices arbitrantur. Vnde Germani, eodem vocabulo,
pauperes, & miseris afficiunt. Quamuis enim non ignorent, pluri-
 mos.

I.

1. Reg. 2. 7.
 S. Aug. serm.
 205. de temp.

Eccli. 11. 14.

A

mos.

mos esse *miseros*, qui *pauperes* non sint, nullum tamen vulgò *pauperem* esse posse existimant, qui non sit idem & *miser*.

II.
Plaut. in Stich.,

Vtrumque hoc affirmatè pronunciauit Comicus, cuius hæc est sententia : *Vt cuique homini res parata est, firmi amici sunt : si res lasse labant, iidem amici collabascunt. Res amicos inuenit. Quanta igitur felicitas est in amicis sita ; tanta miseria, amicis carere, qui tempore necessitatis succurrant.*

*Argentum, & anima, & sanguis est mortalibus :
Quo qui caret, nec hoc sibi cantus parat,
Viuos is inter mortuus homo obambulat.*

Eandem cantilenam cantat Menander in his versibus.

*Ego utiles verò Deos esse arbitror
Nostros, & Argentum, & Aurum maximè.
Istos quidem si dedices tua in domo,
Quidquid voles, roges, tibi omnia aderunt,
Ager, domus, seruiq, & argyromata,
Tèstes, amici, iudices : tantum dato.*

Adeò potentes faciunt nummi, &, vt Aristoteles ait, *omnia vana- lia nummus*. Nimirum, sicut vbique ferè *in pretio pretium est* ; ita vicissim miserima res est, nihil posse, cum velis posse. Enimuerò quemadmodum homines, quæ volunt splendere, inaurant, ita

Horat. lib. 2.
serm. 5.

Et genus, & virtus, nisi cum re, vilior algæ est.

Quanti sanguinis vidimus viros despectos, postquam aurum perdididerunt ? Cræsos, non Codros populus adorat. Quàm præclaras experimur virtutes, sub scissili palliastro, delituisse ? Quot viuacissima ingenia neglecta sepeliuntur, quæ excitata fuissent, splendiissentque, si habuissent Mæcænatæ ? Quàm irroborata est opinio, vt ferè vnusquisque tanti fiat, quantum habet. Clarè illud expressit Iuuenalis, cum diceret :

*Quantum quisque sua nummorum seruat in arca,
Tantum habet, & fidei,*

Vsq; adeò calamitosus est inops, vt, cum careat, vnde se alat, ne fidem quoque habeat, vnde acquirat.

III.
Psal. 30. 11.

Sed relinquamus Poetas, consulamus Prophetas, quorum vnus ait : *Infirmata est in paupertate virtus mea*. Nam super alias afflictiones accessit, vt propter inopiam vires pristinas amiserit.

Idem.